

Kenmerk	CvB22-0006		
Omschrijving document	Schoolkostenbeleid		
College van Bestuur	Voorgenomen besluit Definitief vastgesteld	d.d.	19 april 2022 14 juni 2022
Raad van Toezicht	Niet van toepassing		
Ondernemingsraad	Niet van toepassing		
Studentenraad	Ingestemd	d.d.	1 juni 2022

**Schoolkostenbeleid mboRijnland
Vavo en mbo-opleidingen¹
geldend vanaf 1 augustus 2021**

¹ Dit schoolkostenbeleid is van toepassing op zowel vavo als mbo, tenzij anders aangegeven.

Inleiding

In dit document is het schoolkostenbeleid van mboRijnland vastgelegd. Dit beleid past binnen de wet- en regelgeving en is conform de brieven betreffende schoolkosten die mboRijnland van de (voormalige) minister(s) van Onderwijs in de afgelopen jaren heeft ontvangen.

De door JOB in 2012 uitgebrachte brochure 'Wat zijn de regels over schoolkosten in het MBO?' en het "servicedocument schoolkosten", dat vanuit een samenwerking tussen MBO raad, JOB en het ministerie van OCW op 10 juli 2018 is gepubliceerd, bieden daartoe goede handvatten en zijn daarom als leidraad bij de totstandkoming van dit schoolkostenbeleid gebruikt.

Transparant

Voor zowel de student als mboRijnland is het van groot belang (tijdig) een transparant overzicht te hebben over wie welke kosten voor zijn/haar rekening dient te nemen of vrijwillig neemt.

Redelijk en billijk

Het huidige bekostigingsstelsel gaat er van uit dat mboRijnland met de ontvangen rijksbijdrage de noodzakelijke onderwijsactiviteiten verzorgt en dat de student deze activiteiten in principe kosteloos kan volgen². Desondanks is het redelijk om van de student te verwachten dat hij zelf over bepaalde leermiddelen beschikt (zie paragraaf 'Kosten voor onderwijsbenodigdheden'). Ook kan mboRijnland voor extra onderdelen een vrijwillige bijdrage vragen (zie paragraaf 'Vrijwillige kosten'). mboRijnland hanteert bij de bepaling van de door de student te maken kosten de principes redelijkheid en billijkheid; schoolkosten mogen voor de student geen drempel zijn om de opleiding van zijn keuze te (gaan) volgen. Dit betekent onder andere dat deze kosten gebaseerd zijn op de daadwerkelijke kostprijs.

Leeswijzer

Dit beleidsdocument bevat de volgende paragrafen:

1. Kosten voor rekening van de student.
In deze paragraaf worden de drie categorieën schoolkosten voor de student benoemd en toegelicht: de wettelijk verplichte kosten, kosten voor de inschrijving als examendeelnemer, de kosten voor onderwijsbenodigdheden en vrijwillig te maken kosten.
2. Kosten voor rekening van mboRijnland.
Deze paragraaf geeft weer welke kosten mboRijnland voor haar rekening neemt.
3. Betalingswijze.
In deze paragraaf wordt aangegeven hoe en aan wie de student (vrijwillige) kosten betaalt.
4. Communicatie.
Wanneer en de wijze waarop de student wordt geïnformeerd over de (te verwachten) kosten voor zijn opleiding komt in deze paragraaf aan de orde.
5. Terugkoopregeling
Vanaf schooljaar 2021/2022 worden niet gebruikte onderwijsbenodigdheden teruggekocht van mbo-studenten en niet-uitbestede vavo-studenten.
6. Geraadpleegde bronnen
De laatste paragraaf geeft een opsomming van bronnen die voor de totstandkoming van dit schoolkostenbeleid zijn gebruikt.

² Een student van 18 of ouder ontvangt na betaling van les- of cursusgeld onderwijs dat verder in principe kosteloos is.

1. Kosten voor rekening van de student

Er zijn vier categorieën schoolkosten voor de student, te weten de wettelijk verplichte kosten, kosten voor de inschrijving als examendeelnemer, de kosten voor onderwijsbenodigdheden en vrijwillige kosten.

Wettelijk verplichte kosten

Voor minderjarige studenten gelden geen wettelijk verplichte kosten.

De BOL-student (18+) en de voltijd vavo-student (18+) betalen per studiejaar lesgeld.

De BBL-student (18+) en de deeltijd vavo-student (18+) dienen per studiejaar cursusgeld te betalen.

De hoogte van het les- en cursusgeld wordt jaarlijks door de overheid bepaald.

Conform de WEB (artikel 8.1.4) is de inschrijving voor een opleiding bij mboRijnland niet afhankelijk van een andere geldelijke bijdrage dan het wettelijk les- of cursusgeld.

Kosten voor de inschrijving als examendeelnemer

Een student die alleen gebruik maakt van de examenvoorzieningen wordt ingeschreven als examendeelnemer. Aan deze inschrijving zijn kosten verbonden. Het College van bestuur stelt de hoogte van deze kosten vast. Jaarlijks worden deze kosten geëvalueerd.

Kosten onderwijsbenodigdheden

Onderwijsbenodigdheden zijn leermiddelen waarover de student dient te beschikken. Ze zijn *noodzakelijk* voor het voorbereiden en volgen van (kosteloze en niet-kosteloze³) onderwijs- en begeleidingsactiviteiten binnen de onderwijsprogrammering⁴.

Bij de jaarlijkse evaluatie van samenstelling van het overzicht van onderwijsbenodigdheden en de controle of deze daadwerkelijk worden gebruikt, betreft het MBO College de ervaringen van de student.

Mocht deze evaluatie en/of controle aanleiding geven tot aanpassing van het overzicht van onderwijsbenodigdheden, dan zal deze aanpassing het eerst volgende cohort worden toegepast.

De student kan zelf bepalen hoe hij er voor zorgt dat hij over de onderwijsbenodigdheden beschikt. In de meeste gevallen zal de student daarvoor kosten moeten maken.

- Boeken en readers⁵

De student dient zelf te beschikken over (werk)boeken en readers⁶. Readers die door het MBO College zijn samengesteld, worden kosteloos digitaal beschikbaar gesteld. De student kan er voor kiezen de reader (op eigen kosten) te printen.

³ Indien de student kiest voor de niet-kosteloze variant, zie de paragraaf over vrijwillige kosten.

⁴ Activiteiten binnen de onderwijsprogrammering zijn onderwijs-, begeleidings- en examenactiviteiten die op basis van het betreffende kwalificatiedossier en keuzedelen noodzakelijk zijn om de student in staat te stellen het onderwijs te volgen en het diploma te behalen.

⁵ Voor middelbare scholieren die via het vavo hun diploma halen (en staan ingeschreven bij het voortgezet onderwijs), zijn schoolboeken gratis.

⁶ Dit geldt ook voor boeken en readers die noodzakelijk zijn voor de bpv

- Laptop en licenties
Het MBO College kan van de student verlangen dat hij zelf over een laptop (inclusief licenties) beschikt onder voorwaarde dat het MBO College per opleiding kan onderbouwen, verantwoorden en bewijzen dat:
 - inzet van digitale leermiddelen een onderwijskundige meerwaarde heeft boven het gebruik van (alleen) (werk)boeken.
 - kosten voor de aanschaf van een laptop met licenties (al dan niet in combinatie met (werk)boeken) minstens gelijk zijn aan, maar bij voorkeur lager zijn dan de kosten voor de aanschaf van (alleen) (werk)boeken.
 - (op het moment van introductie van een laptop als onderwijsbenodigdheid) de kosten voor de student van het huidige cohort lager zijn dan de kosten voor de student van het voorafgaande cohort.

Inden een licentie inhoudelijk gelijk is aan de hardcopy-versie van een leermiddel, maakt het MBO College een keuze tussen de licentie en de hardcopy versie.

Het MBO College adviseert de minimale specificaties van de laptop waarover de student dient te beschikken.

- Leermiddelen afhankelijk van persoonlijke kenmerken
De student dient, indien van toepassing op het beroep/de kwalificatie, zelf te beschikken over leermiddelen met persoonsafhankelijke kenmerken zoals werk- en sportschoenen en werk- en sportkleding. Aan deze leermiddelen kunnen alleen minimale eisen, zoals wettelijke en/of branche-vereisten, gesteld worden. mboRijnland bepaalt de functionele specificaties, niet zijnde een specifiek merk.
- Overige (leer)middelen⁷
Kosten voor middelen als een agenda, schrijfmateriaal en mappen zijn voor rekening van de student.

Onder voorwaarden kan een student financiële ondersteuning krijgen bij de aanschaf van onderwijsbenodigdheden.

De door de overheid ingestelde Schoolfondsverplichting geeft de student uit minimagezinnen de mogelijkheid om via mboRijnland een aanvraag ter vergoeding van benoemde onderwijsbenodigdheden in te dienen. Voor goedkeuring van de aanvraag gelden de volgende voorwaarden:

- De (aspirant) student is op 1 augustus van het lopende schooljaar jonger dan 18 jaar
- De student volgt een BOL opleiding, of gaat een BOL opleiding volgen en
- De (aspirant) student komt uit een door de gemeente of stichting leergeld erkend minimagezin.

Vrijwillige kosten

Vrijwillige kosten betreffen vrijwillige bijdragen voor activiteiten, leermiddelen, materialen en faciliteiten die *niet noodzakelijk* zijn voor het volgen van de (in de onderwijsovereenkomst genoemde) opleiding en het behalen van het diploma. De student is alleen verplicht deze kosten te voldoen indien hij voor deelname en/of gebruikmaking kiest. Als de student er niet voor kiest en dus niet betaalt, kan hij niet uitgesloten worden van het reguliere (kosteloze) onderwijs en examinering.

- Algemene vrijwillige (ouder)bijdrage.
mboRijnland vraagt geen algemene vrijwillige (ouder)bijdrage.

⁷ Middelbare scholieren die via het vavo hun diploma halen (en staan ingeschreven bij het voortgezet onderwijs) dienen zelf te zorgen voor: atlanten, woordenboeken, rekenmachines, agenda's, gymkleding, gereedschap, schriften en multomappen en pennen.

- Vrijwillige kosten voor activiteiten binnen de onderwijsprogrammering van de in de onderwijsovereenkomst genoemde opleiding.
 - mboRijnland kan voor een activiteit binnen de onderwijsprogrammering een bijdrage vragen op voorwaarde dat mboRijnland de student ook een kosteloze activiteit aanbiedt dat als volwaardig alternatief geldt. De student kiest dan voor deelname aan de activiteit waar kosten aan verbonden zijn of voor deelname aan het kosteloze alternatief. Als de student kiest voor deelname aan de activiteit waar kosten aan verbonden zijn, wordt de kostprijs ervan bij de student in rekening gebracht. De totale kostprijs wordt vooraf op basis van een kostenspecificatie berekend en gecommuniceerd⁸. De (uren)inzet van personeel maakt geen deel uit van de kostprijs.
 - Niet-kosteloze keuzedelen kunnen alleen worden aangeboden als met het aanbod van kosteloze keuzedelen aan de minimale aanbodverplichting wordt voldaan en de student dus kan kiezen uit voldoende keuzedelen zonder bijkomende kosten.
- Vrijwillige kosten voor activiteiten buiten de onderwijsprogrammering.
 - De student kan er voor kiezen om deel te nemen aan activiteiten buiten de onderwijsprogrammering. Als daar kosten aan verbonden zijn en de student kiest voor deelname, dient de student de kosten te voldoen. Voorbeelden zijn activiteiten/onderdelen in het kader van excellentie en extra keuzedelen⁹
- Vrijwillige kosten voor leermiddelen en materialen
 - mboRijnland kan de student adviseren om, aanvullend op de onderwijsbenodigdheden, bepaalde leermiddelen tot zijn beschikking te hebben. De student kan ervoor kiezen dit advies wel of niet te volgen.
 - mboRijnland kan de student ten aanzien van onderwijsbenodigdheden adviseren te beschikken over een leermiddel dat niet alleen aan de minimale specificaties/eisen voldoet, maar ook aan een aantal wenselijke kenmerken. Hierbij valt te denken aan kleding met het logo van de onderwijsinstelling of een laptop met een groter geheugen. De student kan ervoor kiezen dit advies wel of niet te volgen.
 - mboRijnland kan de student adviseren zelf over materialen en gereedschappen te beschikken. Het gaat hier bijvoorbeeld om (pakketten¹⁰ met) kappersbenodigdheden. De student kan ervoor kiezen dit advies wel of niet te volgen. Zie ook de paragraaf over kosten voor rekening van mboRijnland.
- Vrijwillige kosten voor door mboRijnland geleverde faciliteiten
 - mboRijnland kan de student diensten aanbieden die kosten met zich meebrengen. De student kan er voor kiezen om deze diensten wel of niet af te nemen. Het gaat hier om bijvoorbeeld het aanbod van etenswaren in de kantine en de huur van een kluisje.

⁸ Indien de gerealiseerde kosten lager zijn dan begroot, wordt het resterende saldo verdeeld over de deelnemers. Indien de gerealiseerde kosten hoger zijn dan begroot, wordt het tekort door het MBO College aangevuld.

⁹ Indien de student niet-kosteloze onderdelen in het kader van excellentie of niet-kosteloze keuzedelen bij een andere (onderwijs)instelling volgt, dient de student de kosten ervan aan de betreffende (onderwijs)instelling te betalen, conform het schoolkostenbeleid van die instelling.

¹⁰ Het MBO College dient de inhoud van een pakket te specificeren zodat een student er ook voor kan kiezen te beschikken over onderdelen van het pakket.

2. Kosten voor rekening van mboRijnland

mboRijnland betaalt de kosten voor:

- Basisuitrusting school: Alle onderwijs-, begeleidings¹¹-, toetsings- en examineringsactiviteiten die binnen de onderwijsprogrammering vallen en op basis van het kwalificatiedossier noodzakelijk zijn om studenten in staat te stellen onderwijs te volgen en het diploma te behalen. Dit geldt ook voor de daarvoor benodigde inventaris, waaronder gereedschappen. Het MBO College kan voor een activiteit die binnen de onderwijsprogrammering valt een bijdrage vragen op voorwaarde dat het MBO College de student daarnaast een kosteloos volwaardig alternatief aanbiedt.
- Van alle leermiddelen binnen de basisuitrusting heeft het MBO College altijd voldoende exemplaren beschikbaar waar de student gebruik van kan maken.
- Indien een laptop vereist is, stelt het MBO College een aantal laptops beschikbaar die onder voorwaarden aan de student uitgeleend worden¹². De directeur van het MBO College kan in voorkomende gevallen een individuele student, die niet voldoet aan genoemde voorwaarden, een 'leenlaptop' ter beschikking stellen.
- Verbruiksmaterialen¹³ voor kosteloze onderwijs- en begeleidingsactiviteiten op school binnen of buiten de onderwijsprogrammering.
- Basis ICT-faciliteiten zoals Microsoft Officepakket en (wifi) toegang tot het netwerk.
- Materialen en middelen ten behoeve van toetsing en examinering binnen de onderwijsprogrammering (inclusief bpv). Dit geldt ook voor materialen en middelen ten behoeve van de examinering van beroepsvereisten¹⁴ die door het MBO College moet worden uitgevoerd. Bij een aantal kwalificaties is sprake van beroepsvereisten die alleen door een bij de wet aangewezen externe instantie kunnen worden geëxamineerd. De kosten voor deze examinering, het verplicht te behalen certificaat of diploma zijn niet op voorhand kosten voor het MBO College, aangezien de bekostiging door het Ministerie van OC&W hierin niet voorziet. In dergelijke gevallen maakt het MBO College afspraken over de verdeling van de kosten met het betrokken ministerie, het bedrijfsleven en de studenten.
- Geprinte versie van een door het onderwijsteam vervaardigde reader indien het MBO College eist dat de student over een geprinte versie dient te beschikken.
- Activiteiten en middelen ten behoeve van het informatievoorziening over mboRijnland en de opleiding, inclusief bpv.

3. Betalingswijze

Aan wie/wat de student de (vrijwillige) schoolkosten betaalt en de wijze waarop hij dat doet, verschilt per categorie schoolkosten.

- Het wettelijk lesgeld wordt aan DUO betaald volgens de betalingswijze die DUO daartoe hanteert.
- Het wettelijk cursusgeld wordt aan mboRijnland betaald via Acceptmail. Het is mogelijk om in termijnen te betalen.
- De student betaalt voor diensten en activiteiten binnen of buiten de onderwijsprogrammering, waaraan kosten voor de student verbonden zijn (op voorwaarde dat de student voor afname c.q. deelname kiest) en die alleen door de instelling geleverd kunnen worden via de Schoolkassa aan mboRijnland. Dit geldt ook voor onderwijsbenodigdheden die uitsluitend verkrijgbaar zijn via mboRijnland. Het is mogelijk om in termijnen te betalen.
- Voor alle overige diensten, leermiddelen, etc. geldt dat de student zelf kiest waar hij deze afneemt. mboRijnland kan een leverancier aanbevelen.

¹¹ Bpv-begeleiding door het MBO College wordt door het MBO College bekostigd; kosten voor bpv-begeleiding door het leerbedrijf zijn voor rekening van het leerbedrijf.

¹² Onder voorwaarden kunnen Mbo-studenten die niet tijdige levering, diefstal, of reparatie kunnen aantonen, gebruik maken van genoemde regeling.

¹³ Voorbeelden van verbruiksmaterialen zijn: shampoo, olie, broodmeel.

¹⁴ Indien deze deel uitmaken van de kwalificatie en als zodanig in het kwalificatiedossier vermeld staan.

4. Communicatie

Het MBO College informeert de student voorafgaand aan inschrijving over de (mogelijke) opleidingskosten. Tijdens voorlichtingsactiviteiten ontvangt de student een indicatie van de totale kosten. Zodra de hoogte van het wettelijk les- en cursusgeld is bepaald, worden deze bedragen op de website van mboRijnland gepubliceerd. Tevens kan de student via de website van mboRijnland per actieve opleiding een overzicht vinden van de onderwijsbenodigdheden met bijbehorende prijzen en een overzicht van de vrijwillige kosten. Uiterlijk acht weken voor de start van de opleiding is dit overzicht voor studenten van het komende cohort beschikbaar.

Middels de studiegids en de website van mboRijnland wordt de student geïnformeerd over het schoolkostenbeleid van mboRijnland.

5. Terugkoopregeling

Vanaf schooljaar 2021/2022 worden niet gebruikte onderwijsbenodigdheden teruggekocht van mbo-studenten en niet-uit bestede vavo-studenten. Onderstaande uitvoeringsregels zijn hierbij van toepassing. De termen onderwijsbenodigdheden en leermiddelen worden beide gebruikt.

Uitvoeringsregels

- Als onderwijsbenodigdheden aantoonbaar niet zijn gebruikt tijdens de les, dan vergoedt mboRijnland het aankoopbedrag aan de student. Het gaat specifiek om:
 - Onderwijsbenodigdheden die in of vanaf het schooljaar 2021/2022 door de student zijn aangeschaft
 - Onderwijsbenodigdheden die op de leermiddelenlijst staan en die niet worden gebruikt. Gaat het om een combi-product zoals een boek met een licentie en is er een van de twee leermiddelen niet gebruikt, dan kan er geen gebruik kan worden gemaakt van de regeling.
 - Onderwijsbenodigdheden die niet gebruikt worden door de gehele klas of lesgroep. Individueel niet gebruikte boeken of licenties vallen niet onder deze regeling.
 - Onderwijsbenodigdheden die zelf door studenten zijn aangeschaft en niet via het studentenfonds.
 - Onderwijsbenodigdheden die geen gebruiksporen bevatten en dus in nieuwstaat zijn, met uitzondering van tweedehands boeken die via officiële kanalen zijn aangeschaft. Dit moet aantoonbaar worden gemaakt middels een factuur.
- Wanneer studenten willen melden dat hun onderwijsbenodigdheden niet gebruikt zijn, en een beroep doen op de terugkoopregeling, dan kunnen zij dit doen via het digitale meldpunt mboRijnland.
- Een beroep op de terugkoopregeling (via het digitale meldpunt mboRijnland) dient uiterlijk zes weken na afloop van het betreffende schooljaar te zijn gedaan.
- Terugbetaalde onderwijsbenodigdheden worden eigendom van mboRijnland
- Voor minderjarige mbo-studenten (18-) geldt dat de ouders formeel aanspreekpunt zijn, ook in het kader van de terugkoopregeling.
- Studenten die door het vo uitbesteed zijn aan het vavo kunnen geen gebruik maken van deze terugkoopregeling.
- Na het inleveren van de onderwijsbenodigdheden krijgt de student uiterlijk binnen vier weken bericht

6. Geraadpleegde bronnen

- Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB)
- Brief aan onderwijsinstellingen over heffingen naast cursus- en lesgeld. Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen. 13 januari 1994.
- Brief aan bve-instellingen over schoolkosten en vrijwillige ouder- of deelnemersbijdrage. Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. 15 mei 2012.
- Job brochure: Wat zijn de regels over schoolkosten in het MBO? Oktober 2012.
- Beleidsdocument ROC Leiden: Hoe gaat ROC Leiden om met schoolkosten? Oktober 2014
- Beleidsdocument ID College: Schoolkosten: welke komen (niet) voor rekening van de student? Versie 1.0, 11 maart 2015.
- Vaststelling begroting Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2016. 30 juni 2016
- Onderzoekskader 2017 voor het toezicht op het middelbaar beroepsonderwijs. Inspectie van het Onderwijs. 10 oktober 2016.
- Kamerbrief over schoolkosten mbo: Toelichting WEB, artikel 8.1.4 inzake schoolkosten mbo. 21 november 2016.
- www.examineringmbo.nl : Beroepsvereisten in kwalificatiedossiers, een stappenplan. November 2016.
- www.examineringmbo.nl: Schoolkosten en keuzedelen. Januari 2017.
- Helderheid over schoolkosten: Nieuwsbericht Rijksoverheid 10 juli 2018
- Kamerbrief-over-beleidsmaatregelen-mbo 10 juli 2018
- Servicedocument Schoolkosten: Bijlage bij Kamerbrief-over-beleidsmaatregelen-mbo 10 juli 2018
- Vragen en antwoorden over schoolkosten bij mbo-opleidingen: Bijlage Servicedocument Schoolkosten 18 juli 2018
- Drempels weg: Bijlage bij Kamerbrief-over-beleidsmaatregelen-mbo 10 juli 2018
- WEB Artikel 8.1.1.1.
- Evaluatie van het servicedocument schoolkosten mbo februari 2021
- Brief OCW 21 juli 2021 Terugkoopregeling